

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА – НОВИЙ ТРЕНД У РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі розвитку міжнародного рейтингування виникає ще один новий тренд у розвитку системи вищої освіти – боротьба за кращих лідерів університетського керівництва. Вища освіта не може протистояти глобалізації і не можливо представити університети, які б не підтримували студентську і академічну мобільність, і, хоча ректорів, які народились або навчались за кордоном, поки що не багато, їх кількість в американських університетах зростає. Сьогодні ректори дванадцяти з шестидесяти університетів – члени Асоціації американських університетів (AAU), найбільш престижних дослідницьких закладів США, народились за кордоном. Серед них представники Австралії, Венесуели, Індії та Китаю. Для порівняння: одним поколінням раніше, у 1992 році, таких ректорів було лише шість із шестидесяти, вони були народжені у Німеччині, Ірані, Канаді, Китаї, Норвегії та Швеції. Досвідчені ректори дійсно мобільні і їх додатково цінують за те, що вони мають досвід роботи за кордоном.

Доводить процес глобалізації університетського керівництва і той приклад, що двадцять п'ять неамериканських університетів, які увійшли до п'ятдесяти кращих університетів світу за версією рейтингу Times Higher Education (THE) за 2017 рік мають дванадцять ректорів провідних неамериканських університетів, що отримали великий досвід навчання у закладах вищої освіти за межами рідної країни. Для порівняння: з двадцяти п'яти кращих американських університетів за версією Times Higher Education (THE) лише вісім керівників, що народились за кордоном, і ще чотири ректори народились у США, але закінчили британські університети (див. таблицю).

Звісно, незначні вибірки, що нами представлено, не пояснюють цей новий тренд в області керівництва вищою освітою, особливо коли мова йде про велику кількість країн, культур, освітніх систем. Та спробуємо зробити декілька припущень на майбутнє.

1. У зв'язку з тим, що одночасно зростає автономність університетів і роль людей з неакадемічного світу (наприклад, участь у керівництві громадських рад), можна припустити, що шанси іноземних кандидатів на ректорські посади будуть зростати.

2. Розвиток міжнародної вищої освіти сприяє найму на роботу іноземних ректорів. За експертними оцінками, щорічно 3,7–5 млн студентів навчаються за межами своєї країни. З року в рік цей показник росте на 10–12%. Дані про міжнародний обмін викладачами

за останні два роки доводить 7-відсотковому зростанню. До того ж протягом декількох років кількість викладачів, які тимчасово виїжджають на роботу за кордон, стабільно зростає. Більше трьохсот закладів вищої освіти мають закордонні філії.

3. Дане припущення виходить з того, які саме люди зважуються покинути рідну країну, сім'ю, друзів і переїхати до другої країни, в інше культурне і мовне середовище заради отримання освіти. Такі люди мають енергію, необхідну для того, щоб досягти успіху у новому середовищі, особливо в університеті, а потім – в деяких випадках – стати викладачем, завідувачем кафедри, деканом, проректором або ректором.

Таблиця

**Приклади глобалізації університетського керівництва
за рейтингом Times Higher Education (THE)**

Заклад вищої освіти	Освітній та кар'єрний шлях керівника
Гонконгський університет науки і технології	Ректор народився у Гонконзі, закінчив Каліфорнійський технологічний інститут та Стенфордський університет, працював в Каліфорнійському технологічному інституті, Єльському університеті та Каліфорнійському університеті у Лос-Анжелісі.
Лондонська школа економіки	Ректор народився в Єгипті, отримав ступінь бакалавра у США та захистив ступінь PhD в Оксфорді.
Оксфордський університет	Ректор народився в Ірландії, закінчив Каліфорнійський університет у Лос-Анжелісі і Гарвардський університет.
Федеральна політехнічна школа Лозанни	Ректор закінчив магістратуру Стенфордського університету, працював в Колумбійському університеті і в Каліфорнійському університеті в Берклі.
Університет Мельбурна	Ректор працював в Каліфорнійському університеті в Берклі і у Гарварді.
Единбургський університет	Ректор народився в Німеччині, працював в Техаському університеті та у науково-дослідницькому центрі Херох PARC.

Таким чином, поява нового тренду, що спостерігається на сучасному етапі, на наш погляд, продовжить набирати оберти у майбутньому.